Tisztelt Karcagiak, Kedves Megemlékezők!

Sajátom mellett a Karcagi Öregdiákok Baráti Köre köszöntését is hozom. Nekem jutott az a kitüntetés, hogy a fogyatkozó szemtanúk közül megemlékezzem a történelmi időről, az egész világ tiszteletét kivívó 1956-os forradalomról, és annak karcagi történéseiről. Nem voltam az események középpontjában, így annak csak krónikása lehetek, mankóként idézve a résztvevőket.

Országunk-nemzetünk évszázadok óta senyvedi a despotikus nagyhatalmak igáját. Sőt több esetben hosszabb-rövidebb ideig két impérium harapófogójában is vergődött, mint a török-osztrák; német-szovjet. E viszonyok sokszor megosztottak minket, sokan vártak az egyiktől segítséget a másikkal szemben. Szinte csoda, hogy ebben a borzalmas darálóban még nem morzsolódtunk fel teljesen. A mongol, a török, a Habsburg birodalom dúlása, a két világháború, és a szörnyű trianoni csonkítás, a borzalmas kommunista diktatúra, és az 1956-os forradalom vérbe fojtása felmérhetetlen, pótolhatatlan veszteségünk.

A forradalmunkat előkészítő erjedés Sztálin (azaz Joszib Dzsugasvili, aki eredeti neve szerint népétől idegen diktátor) 1953-as halálával, a szovjet és a magyar vezetés átrendeződésével kezdődött. Közvetlen előzmény: 56 tavaszának az írószövetségi vitái, valamint a Rajk-per áldozatainak újratemetése október 6.-án. Bennfentesek Rajk László belügyes múltjára utalva súgták, hogy „Ha Laci ezt a tömeget látná, közénk lövetne!”

De még a mi városunkban is volt aprócska előjele a nagy idő eljövetelének. 1955. novemberében emlékeztünk meg Vörösmarty Mihály halálának százéves évfordulójáról. Itt későbbi gimnáziumi osztályfőnökünk, Filep István szavalta a Vén cigány című verset, amiben a sok keserűség lezárásaként felcsillan egy boldogabb, új világ beköszönte.

„Lesz még egyszer ünnep a világon,
Majd ha elfárad a vész haragja,
S a viszály elvérzik a csatákon,
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve.”

Még én is buzgón megtanultam egy 1956 tavaszi szavalóversenyre ezt a drámai verset, de nem sok sikerrel szerepeltem. Talán azért is, mert a Rákosi éra nyomasztó légköre még a kisiskolákra is rátelepült.

Kiszolgáltatott helyzetekben a közismerten „rebellis magyarok” nemes hagyománya az önkényuralom elleni zendülés, mint Rákóczi és Kossuth idején. Így 1956. október. 23.-án az egyetemistáknak a lengyelekkel való szolidaritása jegyében zajló felvonulással kitört a csodálatos forradalom, ami aztán a szovjet beavatkozásra szabadságharcban folytatódott.

Én Karcagon elsős gimnazistaként nem voltam tanúja a fővárosi nagyszerű megmozdulásoknak, majd az ezeket követő önfeláldozó, hősies harcoknak. De tudtam a világ akkori legnagyobb szovjet hadserege által indított páncélos hadoszlopok átdübörgéséről városunkon, felvonulásukról a budapesti fiatalok, a pesti srácok ellen.

Persze akik éltünk is már akkor, mindnyájan másként éltük meg az akkori feledhetetlen, felemelő, súlyos eseményeket. Józan ésszel szinte felfoghatatlan, hogy miből merítettek bátorságot, erőt, kitartást, hitet ezek a fiatalok a roppant hadsereggel való szembeszállásra. Talán csak azok tudják ezt megérteni, akik megéltük a negyvenes-ötvenes évek Rákosi (azaz

Rosenfeld) korszakát. Ekkor a magyar moszkoviták, főleg a Rákosi-Gerő-Farkas trojka, vakon követék a sztálini totalitárius rendszert. Az 50-es évek elején több mint 5000 embert internáltak a magyar GULAG-ra, azaz a hortobágyi birkahodályokba, és a kilakoltatásuknál felszólítás nélkül lőhettek. Az én tisztességesen gazdálkodó szüleimből is rabszolgát csináltak. De nagyon sokakat aláztak meg, üldöztek, tettek földönfutóvá, sőt koncepciós perekben küldtek börtönbe, munkatáborba, még halálba is. E tragikus helyzetet az emberek ugyan nehezen viselték, de reménytelennek látszott a változás a hatalmas, megmerevedett, a megfélemlítéssel fenntartott szovjet birodalomban.

Az 5 diplomás, 3 doktorival rendelkező Dr. Gyergyói János, 1957-ben eltávolított igazgatónk szerint: „Mindig is a Gimnázium volt a város kulturális életének központja.” Ez az 1956-os forradalom helyi eseményeire is igaz, mert tanárikarunk és tanuló ifjúságunk kulcsszerepet játszott e téren.

Elsős gimnazistaként az említett Filep István, egy lelkész családból származó megnyerő modorú fiatalember volt kedvenc, rajongott osztályfőnökünk. Ő lett a Forradalmi Tanács titkára, mely akkor a városi vezetést töltötte be. Miután főszereplő volt, számomra a forradalmi események megítélésében az ő „Karcag 1956” című írása a hiteles zsinórmérték. Ehhez a Gimnáziumunk előcsarnokában 2019-ben állított 56-os emlékmű névsoránál, a viták ellenére is ragaszkodtam. Írásában október elejétől részletesen, jobbára napról-napra bemutatja a városunkban zajló fontos történéseket. Miután én a kényszerű tanítási szünetet a város központjától távol töltöttem, az események hiteles felidézéséhez e könyvecskéből citálom az általános helyzetre utaló, valamint a Gimnáziumunkat és annak diákságát érintő gondolatokat. Viszont a mindenre kiterjedő, bonyolult helyi polgári és katonai szervezési intézkedéseket, a védelmi előkészületeket és a bizottságok összetételét ismertető bőséges részleteket kihagyom.

Október 20.-22. A Párt Városi VB a Hazafias Népfronttal közösen értelmiségi nagygyűlést szervez, amin élénk vita bontakozik ki és aztán ez városszerte terjed.

Október 23. A Szabad Nép közli a lengyel Gomulka beszédét. A Szabad Ifjúságban megjelent a Műegyetem – akkor még 10 pontból álló –

követelése. Este 8 órától Karcagon áramszünet volt, s így nem lehetett a rádiót – s benne a hírhedt Gerő-beszédet – hallgatni. A budapesti tüntetésről is csak az éjszakai hírekből értesülhettek a karcagiak, amelyek nem ismertették részletesen az eseményt. (Pl. megtudtam, hogy Takács István a fiúkollégium igazgatója a kb. 40 fős hálóterem kollégistáit éjfélkor ébresztette a rendkívüli hírekkel.)

Október 24. Éjfél körül szovjet T-34-es és T-54-es páncélosok jelennek meg az akkor még a várost átszelő 4-esen, azaz a Püspökladányi-Kisújszállási úton. A város lakossága a rádióból értesül a pesti eseményekről, arról, hogy Nagy Imre lett a miniszterelnök, (aki statáriumot hirdet), s hogy a szovjet csapatok a kormány kérésére vesznek részt az un. „rend helyreállításában". A kiadott műsortól eltérően zenét sugároznak. A városi pártvezetés javasolja, hogy a dolgozók üzemi gyűléseken ítéljék el az ellenforradalmi kísérletet.

Október 25. Tovább tart a szovjet csapatok átvonulása Karcagon. Délben a Kossuth Rádió bejelenti Gerő (*Singer)* leváltását, majd később Kádár (Csermanek) és Nagy Imre beszél. Beszédük és ígéreteik nem elégítik ki a karcagiakat. Több munkahelyen sztrájkra készülnek.

Diákgyűlést tartanak a gimnáziumban. Többen néma tüntetést javasolnak, de a tanári kar ezt még nem engedélyezi. Leváltják a DISZ-segítő tanárt, aki a diákgyűlésen ellenforradalmi terrorról beszélt.

A délutáni és esti órákban a diákok elforgatják az utcai irányító táblákat, s így több szovjet tank eltéveszti az utat. (Hiába számítottam egy tettesre, Király Csabára, hogy megtapsoljuk.)

(Mj.: Sajnos ezen a napon Budapesten a Kossuth téren az oroszokkal barátkozó tömegre a váratlan ÁVH-s provokáció miatt több irányból is lőttek. Az időszak tucatnyi sortűzéből ez a legtöbb, közel ezer áldozat halálát okozta, nem is szólva a rengeteg sebesültről.)

Október 26. A kunmadarasi repülőtéri tisztek budapesti tapasztalataikról állománygyűlésen számolnak be. Az ülésen erős párt- és szovjetellenes hangulat alakul ki.

A késő esti órákban a fiúkollégiumban a diákok döntést hoznak – a tanári kar tudta nélkül – arról, hogy másnap reggel néma tüntetést tartanak a Kossuth-szobornál.

Október 27. Reggel nyolc órakor a gimnázium majdnem négyszáz, kart-karba öltő diákja és harminc tanára a gimnázium oldalbejáratán át nemzetiszínű zászlókkal, kitűzött kokárdákkal néma menetben a Kossuth-

szoborhoz vonul. A szobornál 48-as dalokat énekelnek. Az utcai járókelők, a főtéri üzletek dolgozói is csatlakoznak hozzájuk. Vadon Tünde és Szakács Iván gimnazisták elhelyezik a koszorút. A tömeg elénekli a Himnuszt. Csatlakoznak a vertikális KTSZ dolgozói is a tüntetőkhöz. 9 órakor az egybegyűltek a Petőfi-szobor felé indulnak. Jönnek a gépállomás dolgozói, a kísérleti gazdaság tagjai, majd teherautókon több termelőszövetkezet emberei. A gimnáziumtól a Dózsa György útig megtelik a főtér. Koszorúzásra kerül sor a Petőfi-szobornál is. Szakács Iván elmondja a Nemzeti dalt. Az eddig néma tömegből egyre több követelés hangzik fel. Csávás Sándor tanár javaslatára helyi újság indítását határozzák el.

Október 29. Megjelenik a Karcagi Híradó első száma, felelős szerkesztő Filep István, szerzői: Csávás Sándor, Kis Ilona, Takács István, Batta László gimnáziumi tanárok.

Az iskolákban nincs tanítás, a vidéki diákok hazautaznak. (Pl. jellemző, hogy a háborús helyzetben osztálytársaim Vadon Lehel és D. Szabó Miklós késő délután gyalog indultak a 22 km-re levő Kunhegyesre. És útközben rájuk esteledett, így egy tanyán kapnak szállást éjszakára, ahol tejjel és szalonnával kínálták őket.)

Október 30. Elindulnak az első élelmiszeradományok Karcagról Budapestre. A rendszeres tej szállítmány mellett kiemelkedik a Rizshántoló Malom 40 mázsás adománya.

Filep István, Danka István és Csávás Sándor a Forradalmi Tanács képviseletében Budapestre utaznak. A parlament előtt találkoznak Nagy Imrével. Megbeszélést folytatnak Jánosi Ferenccel, akinek közvetítésével bejutnak a rádióba. Ott átadják a karcagi követeléseket, és az eseményekről szóló beszámolójukat. Fölkeresik Pap Bélát, a Rákosi-rendszerben elítélt karcagi református lelkészt, s hívják haza Karcagra. (Ő később egyházunk mártírja lett.)

A Forradalmi Tanács megbízottai Karcagon lefoglalják a helyi ÁVH titkos iratanyagát, és a rendőrség titkos irattárát.

November 1. A volt kommunista párt székházában korábbi pártvezetők gyűlnek össze, s megkezdik a pártjuk újraszervezését, és más pártok is alakulóban vannak.

Megjelenik a Karcagi Híradó 2. száma. A vezércikkben Takács István tanár követeli a varsói paktumból való kilépést. Késő este – több napi szünet után – ismét szovjet csapatok vonulnak át Karcagon Budapest felé.

November 2. Az éjjel folyamán a légierő országos parancsnoksága értesíti a kunmadarasi repülőteret, hogy szovjet erők vették körül az ország összes repülőterét. (Pl. Madarason a lövegeket a lakótelepre, a feleségekre és gyerekekre irányozzák.)

November 3. Újabb élelmiszerszállítmányok indulnak Budapestre, egy teherautó sofőrjét, Györfi Sándort Budapesten elfogják és deportálják. Délben bejelentik az új nemzeti kormány megalakítását.

November 4. Filep István, a Forradalmi Tanács titkára telefonon beszél Hagymásival, a madarasi repülőtér parancsnokával és kimegy a tüzérekhez a harcálláspontra (ahol a 4-esen jövő szovjeteket készültek feltartóztatni). Tájékoztatja a tiszteket a kunmadarasi és az országos helyzetről, s javasolja az ellenállási készületek leállítását és a laktanyába való visszavonulást."

A továbbiakban a beszámolóból csak pár témára utalok: A forradalom vezetőit csapdába csalták, Nagy Imréék a jugoszláv követségre menekültek, ahonnan később kiszolgáltatták őket. A katonai vezetést meg a tököli tárgyalás közben a szovjetek letartóztatták. A szabadságharcosok is belátják, hogy ilyen körülmények között a világ legnagyobb hadseregével szemben reménytelen a reguláris katonai ellenállás, ami értelmetlen véráldozattal járna. Ha pl. nem hallgatnak tanárúrra, Karcagot is bombázták volna. Maradtak persze még hetekig elszigetelt, önfeláldozó fegyveres harcok, főleg az erre kedvezőbb terepviszonyok között.

Györfi Sándor gépkocsivezető és társai Karcag vasútállomáson kidobott leveleiből egyértelműek a transzportok. A kormány mégis tagadja az internálásokat. Pl. én is ismertem olyan Pesti Srácot, akit úgy hurcoltak a SZU-ba, hogy sebesülését sem kezelték. A város akkori illetékesei magasabb szinteken is komoly erőfeszítéseket tesznek az elhurcolt sofőr hazahozataláért.

Ez időszakra jellemző a Munkástanácsok elkeseredett utóvéd küzdelme már nem fegyveresen, hanem sztrájkok révén.

Az egyenlőtlen küzdelem áldozatainak hozzávetőleges száma:

Fegyveres harcokban elestek legalább 2650-en és sokezren sebesültek.

Sortüzek áldozatai ezer körüli halott és hasonló számú sérült.

Kádárék által kivégzettek 300 fő felett, oroszok által kb. 150 fő.

A velünk egyidős Mansfeld Péternél megvárták, hogy18 éves legyen, akkor ítélték halálra, és 13 percet szenvedett az akasztófán.

22 000 főt ítéltek börtönre, 13 000 ember került internálótáborba, közel 20 000 volt a rendőri felügyeletes.

És ezeken túl kb. 200 ezer, zömében fiatal menekültet vesztettünk. Ők Magyarország helyett a világ más részeit gazdagították tehetségükkel, szorgos munkájukkal.

Visszatérve Filep István írásához: „Február 4.-én délután jöttek újra, ugyanúgy, mint az első alkalommal. Harminc-negyven karhatalmista fogta közre a házat – átmásztak a kerítésen is. A rendőrségen este kilenc óráig hallatszottak a kihallgatással járó ordítások, a folyosón is verték az embereket. Akkor a letartóztatottakat lekísérték az udvarra, a teherautóhoz. Ott találkoztam Kiss Ilonával, a kollégium igazgatónőjével, és Balogh Imrével, aki matematika szakos tanár volt, együtt tanítottunk. Nem értettem, hogy őket miért tartóztatták le.

Kisújszállás előtt megállt a teherautó. Az árokparton felsorakoztattak, hátat kellett fordítani a pufajkásoknak, majd fegyvercsattogást hallottunk. Vártuk a sortüzet, de csak ijesztgettek. Ezt még kétszer csinálták meg Szolnokig.

A szolnoki államvédelmi zárkájában eltöltött egy hónap nem volt életem legszebb időszaka. A finomabb eljárások közzé tartozott, hogy reggelente négy-öt gumibotos őr között kellett elfutni a vécére és vissza – közben egyfolytában püföltek. Abban, hogy kibírtam, fontos szerepe volt annak, hogy ott tartottak fogva két tanítványomat is. Előttük nem illett gyengének mutatkozni, bennük is tartani kellett a lelket.

Végül az államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való részvétel, lázítás, és ifjúság elleni bűncselekményben ítéltek el.

A gimnázium tanulói közül kizárták Demény Lajost, L. Kiss Jánost (e két tanulót tartották fogva tanárúrral), továbbá Vadon Tündét és Csíkos Sándort. A tanárok közül februárban bocsátották el Batta Lászlót, Csávás Sándort, Balogh Imrét, Filep Istvánt és Kis Ilonát. A tanév befejezésekor Takács István, Kelecsényi István, dr. Gyergyói János ig., Takács Istvánné nézhetett új helyen állás után (Pl. a rendőri felügyeletes Kelecsényi tanárúr évekig el sem hagyhatta Karcagot, de állást sem kaphatott ott). Több általános iskolai tanár, ügyvéd, TSZ-vezető sem volt kívánatos személy Karcagon. De sok üzemi dolgozó, sőt TSZ-tag is el kellett hagyja a várost. Karcagról 37 személyt ítéltek el, tulajdonképpen nyomósabb ok nélkül. „

Részletesebben beszámol könyvében a legbrutálisabb esetről, Kemény Pál megkínzásáról és agyonveréséről is. Amint fia, Filep Tamás megerősítette, fentieken túl a sátáni hatalom elvárta volna, hogy tanárúr felesége, Angyal Ibolya elváljon férjétől és vetesse el magzatát. Egyáltalán emberek azok, akiknek ilyesmi eszébe jut?

A megtorlásból sokaknak kijutott. Elítélt rajongott osztályfőnökünk visszahozataláért természetesen hiába sztrájkolt osztályunk, nem kaphattuk vissza. Az én osztálytársaim voltak azok, akik elforgatták az útjelző táblákat, hogy a Budapestre törő orosz hadsereget megtévesszék, eltérítsék. Még a harcok után is röplapokat készítettek és terjesztettek, és az ÉLJEN KÁDÁR felírat elé egy F betűt tettek, hogy FÉLJEN. Az esztelen megtorlás idején, 1957 tavaszán Csíkos Sanyi osztálytársunkat is kicsapták. Itt idézek a mai dr. Csíkos Sándortól a Nemzet Színészétől: „Valamikor november 4-e után röplapokat készítettünk az én kis guminyomdámmal, hogy: Az elhurcoltakat hozzák vissza, Nagy Imrét a kormány élére, előre a független Magyarországért!

Az új igazgató fenyegetése: Vegye tudomásul, Csíkosné, most az egyszer megkegyelmezek, de ha a fia még egyszer a népi demokráciánkra emeli a kezét...!" Erre anyám azt mondta: „Ha a népi demokráciának egy tizenhat éves fiú öklétől kell tartania, akkor az nagyon gyenge lábakon áll."

Még tanúnak is megidéztek a Filep tanárúr perében. K. Szabó Feri unokatestvéremmel felutaztunk. A hírhedt Főutcán is azt akarták kimondatni, hogy az osztályfőnökünk indíttatására cselekedtünk. Tagadtam. A védő elárulta, hogy az egyik népi ülnök szerint Sanyit fiatalkorúak börtönébe kellene dugni..."

Másik tehetséges osztálytársunk (matematika, zene, sport) pedig tanév végén távozott. De egész gimnazista osztályunk a zaklatás tárgya lett, rendszeresen jött a rendőrség ellenőrizni, motozni. Másodikban az „óralátogató szakfelügyeletet" az akkori Szolnok megyei elsőtitkár, Kádár későbbi hadügyminisztere, miniszterelnök-helyettese, maga Cinege Lajos gyakorolta osztályunkban, hogy megnézze a 15-16 éves „ellenforradalmárokat".

Miután megkaptuk az „ellenforradalmár osztály" titulust, további pályánk komoly korlátokba ütközött volna, ha csoda nem történik. Nos, egy átmeneti idő után B. Major László lett az osztályfőnökünk és a csodát ő

vitte véghez osztályunk javára. A szárnyai alá vett minket, és ettől fogva kétfrontos küzdelmet vívott értünk. Egyik oldalról bennünket próbált rászorítani a tisztességes tanulásra. Másrészt az iskola, a város és a párt vezetésével igyekezett feledtetni velünk szembeni ellenszenvüket.

Akaratomon kívül még én is magamra vontam a hatalmasságok haragját. Két nyomozó beterelt néhányunkat a rendőrségre. Egy ott lapító harmadiknak, városunk pártvezérének valamiért nem tetszettem. Ennek hatására az új igazgató időnként keresztbe tett nekem is. Félő volt, hogy jó tanulmányi eredményem ellenére megakadályozzák továbbtanulásomat. De Istennek hála, a bebörtönzött helyére álló új osztályfőnökünk, matematika tanárunk, Laci Bácsi mindent megmozgatott, hogy a párt, a város és a gimnázium mindenható vezetőivel feledtesse a valójában nem is létező vétkeinket. 2012-ben ezért is állítottunk Gimnáziumunkban neki emléktáblát, aminek szervezése rám hárult, és a méltató beszéd is nekem jutott.

Az én kis történetem a nagy eseményektől távol zajlott, nem is tanúsítottam példát adó hősies helytállást. Mégis, minden ok nélkül még én is a szovjethatalmat kiszolgálók céltáblája lettem. A Kádár rendszer első időszakában az értelmetlen megtorlásnak nemcsak a forradalmárok, a szabadsághősök, de sok más is áldozatul esett. És általános volt a megfélemlítés, mint korábban, Rákosiék alatt.

Számomra akkor is a rádió nyitott, persze korlátolt ablakot a vasfüggönnyel megosztott világra. Az örömteli és a vészterhes napokon is a rádióra tapadva hallgattuk a Kossuth mellett, a Szabad Európát, sőt az Amerika Hangját is, az általuk közvetített felemelő és gyászos híreket. Próbáltuk a távolból kikövetkeztetni a bonyolult politikai, katonai helyzetet. A drámai időszakban a magyar rádió rengeteget sugározta Liszt rapszódiáit és Beethoven Egmont nyitányát. Környezetemnek megfelelően addig a népdalokhoz, magyar nótához vonzódtam, ekkortól viszont kezdtem tisztelni, megkedvelni a komoly zenét is. Későbbiekben a klasszikusokon túl még Bartók egy-egy dallamosabb tételét is élvezem. A forradalomra emlékezve azóta is megrendülten hallgatom az Egmont-nyitányt.

És élénken él emlékezetemben az a csodás napfényes őszi délelőtt, amikor Nagy Imre bejelenttette a Varsói Szerződésből kilépéssel

semlegességünk kinyilvánítását, amit a szomszédos Ausztria irigylésre méltó példáját látva, én is ujjongva fogadtam.

Sajnos az USA szabadkezet adott a SzU-nak. Nyugat és az ENSZ Világszervezet az ígéretek ellenére cserben hagyott minket, nem először és nem utoljára. Fontosabb volt a nagyhatalmi vetélkedőben számukra Szuez. Viszont az ENSZ-ben hosszú ideig folyt a vita, a tárgyalás, tanúk meghallgatása, de minden érdemi eredmény nélkül, hiszen a Mr. NYET, azaz A. Gromikó a SZU későbbi külügyminisztere mindent megvétózott. Dag Hammarskjöld ENSZ főtitkár pedig megalkuvó volt, várva, hogy újraválasztásában a SZU is támogatja, ami kongói repülő balesete miatt meghiúsult. Vele ellentétben egyik alkalmazottjuk, Bang Jensen dán diplomata hősiesen kiállt a magyar ügy mellett, és a tanúk védelmében, ezért valószínűleg a szovjet elhárítás áldozata lett (megérdemli a tiszteletünket). 1958-ban aztán, mint Edward király Wales-t, Hruscsov is megnézte a visszahódított tartományt, még Karcagot is. De a magyar bárdokat már rég kiiktatták az íróperekben.

A karcagi öregdiákoknál 2006-ban találkoztam Filep tanárúr rabtársával, Kovács Gézával, aki segített megtalálni őt, hogy meghívjam lakásunkra néhány exponált osztálytársammal együtt. A Gimnáziumunk 56-os emlékművének szervezését, az adományok gyűjtését is magamra vállaltam. Ennek 2019-es avatásán szép számmal összegyűltünk a meghurcolt tanárainkra, diáktársainkra emlékezve. De ezt ő már nem érhette meg. Viszont öccsét, a történész Filep Tibort kértem fel a visszaemlékező beszédre, és Csíkos Sanyi szereplése tette ünnepélyessé az alkalmat. A meghívásomra tanárúr mindkét fia is részt vett az ünnepségen, szerencsére Tamás mellett az ifj. Filep István fotós is eljött. Ő az, akit a brutális, tébolyult hatalom magzatként is eltiprandó ellenségnek ítélt, hogy a tisztességes magyaroknak írmagja se maradjon.

A forradalom árván maradt gyermekének érzem magamat és korosztályomat, akik vigasztalanul maradtak, és nosztalgiával gondolnak vissza a boldogabb időkre, amikor pár napra felcsillant egy jobb folytatás, egy jobb kor reménye.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket! Isten Áldja Önöket!